

Asia: VN/13779/2022

Tutkimusorganisaatioille myönnettäviin valtionavustuksiin ja yhteisrahoitteiseen toimintaan liittyvät käytännöt

1 LAUSUNNONANTAJAN TAUSTATIEDOT

Valitse sopivin vaihtoehto

Muu viranomainen

2 SELVITYS

Mitä mieltä olette selvityksestä yleisesti? Liittykö tutkimusorganisaatioille myönnettäviin valtionavustuksiin tai yhteisrahoitteiseen toimintaan esimerkiksi jotakin sellaista, jota selvityksessä ei käsitellä tai oteta huomioon? Jos niin, mitä?

Luvussa 1.3.1 mainitaan: Yhteisrahoitteisella toiminnalla tarkoitetaan tässä raportissa valtion talousarviotalouteen kuuluville tutkimuslaitoksille myönnettävää kilpailtua tutkimusrahoitusta. Oikeusministeriö katsoo, että Valtiokonttorin selkeyttäessä käsitteitä, tulisi huomioida myös valtion ulkopuolisten tutkimuslaitosten (esimerkiksi yliopistojen) tutkimushankkeiden rahoittaminen, joissa ei ole kyse liiketaloudellisesti tuotetusta tutkimuksesta ja tutkimustulokset saadaan laajempaan käyttöön (liikekirjanpidon tilikartassa 8-alkuinen siirtomeno tutkimuskulut -tilin käyttötilanteet).

Kuvio 4: Selvitysluonnoksessa talousarviotalouden ulkopuolisille tutkimusorganisaatioille kohdistuvassa rahoituksessa tunnistetaan vaihtoehtoina: 1) Valtionavustukset 2) Liiketaloudellinen toiminta.

3 ERITYISKYSYMYKSET

1. Tutkimusrahoituksen käsitteet ja niihin liittyvät menettelytavat (luku 3.1)

Luvun 3.1 kehittämisehdotuksista: Ehdotuksissa voisi harkita linjattavan mainittujen toimien lisäksi konkreettisemmin yhteisten työkalujen luomisesta ja nimetä vastuutaho jatkotyölle: esimerkiksi harkittaisiin mahdollisuutta luoda tutkimusrahoituksen malliasiakirjapohjia yhteisesti hyödynnettäväksi. Kuhunkin tarkoitukseen ja rahoitusmalliin räätälöidyissä mallipohjissa käsitteitä käytettäisiin päivitetysti ja johdonmukaisesti siten, että selvitysluonnoksessa kuvatut haasteet, epäselvyydet ja väärinkäsitykset (s. 35) osapuolten välillä vältettäisiin jatkossa. Esimerkiksi

talousarvioletalouden sisäiseen tutkimusrahoitukseen (yhteisrahoitteinen toiminta, maksullinen toiminta, yhteistoiminta) liittyviä sopimusperusteita (joissa käytettäisiin nimenomaisesti näitä käsitteitä) ei ole ilmeisesti yhteisesti laadittu esimerkiksi ministeriöiden käyttöön.

Oikeusministeriö ehdottaa harkittavaksi, että käsitteiden ja menettelytapojen yhtenäistämiseksi, VNK:n johdolla luotaisiin ministeriöiden käyttöön yhtenäisiä malliasiakirjapohjia erilaisia tutkimusrahoituksen tilanteita varten. Kirjanpidon käsikirjaan tehtävät tarkennukset ja selkeytykset ovat kannatettavia. Kirjanpidon käsikirja on ensisijaisesti talouden ammattilaisten hyödyntämä ohje, jonka yksityiskohtaisemmat periaatteet (esim. laskutusmenettelyt, LKP-tilien käyttö) olisi hyödyllistä käydä ilmi valmiiksi malliasiakirjapohjista ns. käsikirjasta johdettuina. Mallipohjat voisivat tällöin sisältää suoria viittauksia käsikirjaan, jolloin näiden välinen yhteys olisi helppo hahmottaa. Ehdotettu valtiolle yhteisten koulutusohjelmien toteuttaminen aihepiiristä on kannatettavaa.

2. Kokonaiskustannusmalliin perustuva rahoittaminen (luku 3.2)

-

3. Lainsäädännöllinen kehittäminen (luku 3.3)

-

4. Arvonlisäveron kirjanpidollinen käsittely (luku 3.4)

-

5. Tutkimus-, testaus- ja kokeiluinfrastruktuurit (luku 3.5)

-

6. Talouden käsitteet (luku 3.6)

-

7. Usean toimijan yhteistyössä toteuttamat hankkeet (luku 3.7)

-

4 VALTIONAVUSTUSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Voitte antaa yleistä palautetta valtionavustustoiminnan kehittämistä ja valtionavustusprosessin digitalisointia varten.

-

Lunabba Vava
Oikeusministeriö

Blom Varpu
Oikeusministeriö